

Skynsom viðgerð — og svarta afturhaldið

Oddagrein

Í oddagrein í gjár viðgerð Dimmalætting m. a. tiltakið hjá Sosialinum seinasta sunnudag, tá Høgni Hoydal sat á Sosialinum og svaraði spurningum um telefonina.

Sum vera man speirekur Dimmalætting hetta tiltak - og ikki minni landsstýrismannin og politikk hansara.

Men hvussu er og ikki, so fer Føroya Løgting í dag undir viðgerðina av fullveldisuppskotinum, og tá batar lítið hjá teimum politikarum, sum eru ósamdir við landsstýrið at sita og bína, gera gjøldur og flenna býtt. Sambandsmenn og málgaug teirra eiga eisini at viðgera hetta mál í tí álvara, tað krevur. Tað er hóast alt Føroya framtíð, ið skal avgerast - seks fornernaðir sambandsmenn, sum tvíhalda um aldagamla afturhaldið, eru Føroyum soleiðis til lítlan sóma.

Men tað eru tibatir bara sambandsmenn, sum tykjast vilja varðveita gamla og tvørliga sambands/sjálvstýrisstríðið, ið síðan 1906 hevur hildið aftur neyðuga framburðinum.

Javnaðarflokkurin hevur síðani 1981 tósáð um eina sjálfstýrisslóg, ið hevur til endamáls at geva føroyingum fult vald á øllum økjum, men ikki fyrr enn nú tykist ljóð verða vunnið fyri hesum sjónarmiðum.

Tjóðveldisflokkurin hevur sannað, at vilja teir føra praktiskan politikk, so varð flokkurin noyddur at »bloyta« loysingarpolitikkinn soleiðis, at hann kundi samstarva við aðrar flokkar um eina felags kós.

Hvussu tingviðgerðin í dag endar, er ilt at spáa um. Men staðfestast kann, at Høgni Hoydal hevur kagað í uppskotið um setan av stjórnmalanevnd hjá Javnaðarflokkinum og viðmerkingum tess, tí viðmerkingarnar í fullveldisuppskotinum líkjast ikki sørt uppskoti Javnaðarflokksins.

Hinvegin kann hugsast, at Javnaðarflokkurin aftur fer at leggja fram uppskotið um stjórnmalanevnd, tí flokkurin hevur fleiri ferðir borið fram, at hann vil hava røttu kronologiina, sum at enda skal føra til fult sjálfstýri á øllum økjum - tó innan fyri ríkisfelagsskapin.

Loysingin sum so er ikki endamálið. Loysingin kann verða eitt úrslit av sjálfstýrinum.

Sosialurin

Viðmerking

Fjalda rokning samgongunar (1)

Hóp fráflyting væntandi, tá ið Ríkisveitingin heldur upp

Um eitt meðal ársverk er 200.000 kr., skal sama ársverk, eftir at farið verður úr Ríkisfelagsskapinum, vinna 472.000 um árið fyri at gjalda tað, ið ríkisveitingin rindar í dag. Tað svarar til, at inntøkan hvønn mánaða skal økjast frá 16.667 kr. til 39.333 kr. pr. mánaða.

Hóast øll arbeida 19 tímar dagliga, fer tað ikki at bera til.

Samgongan fer ómetaliga lætt um sannleikan, um hon noktar, at livifóturin ikki lækkar niður á nærum óliviligt støði. Marghættligt, at samgongan roynir at fjala veruleikan fyri fólk.

Ríkisveitingin er til sjálfvæðugu tjóðirnar í ríkiseindini

Ríkisveitingin er ein árlig veiting, sum er sjálfvæðug í Ríkisfelagsskapinum, har grundlógin tryggjar øllum borgarum í ríkinum nógur rættindir, ið eru nevnd í

grundlógini. Hendan veiting hevur onga meining uttan fyri ríkisfelagsskapin, har onnur grundlóg er galdandi. Ríkisveitingin fellur tí sjálvsakt burtur, tá loyst verður. Hendan veiting er í 1998, íroknað Statens Uddannelsesstøtta áleið 1360 milliónir krónur árliga. Tað vil siga at vit koma at missa hesa veiting - um fullveldisørskapurin eydnast.

Um ríkisveitingin skal gjaldast um skattin, verður talan um so ógvusliga skattahækking, at tað snøkt sakti ikki ber til at liva í Føroyum.

Hópfráflyting, nógva ferðir størri enn tann, ið var um at forkoma okkum samfelagið fyri góðum 5 árum síðani, verður úrslitið.

Um vit siga, at 20.000 ársverk eru her á landi, skal hvørt ársverk gjalda 68.000 kr./ár eyka. Ella 5.667 krónur eru meira at gjalda um mánaðin hjá hvørjum árs-

verki.

Tá skatturin er uml. 50%, skal meðal inntøkan fyri hvørt ársverk, hvønn mánaða økjast við 11.333 krónum um mánaðin ella 136.000 krónum árliga.

Allur lønarmassin skal økjast við 2.720.000.000 milliónum krónum (sløkum 3 milliardum krónum árliga).

Um vit siga, at helvtin av ársverkunum eru privat og hin helvtin almenn, so skal inntøkan koma frá tí privata partinum. Tað vil siga, at hvørt einstakt privat ársverk skal gjalda 11.333 kr. meira um mánaðin í skatti, ella forvinna 22.666 kr. meira um mánaðin, svarandi til 272.000 krónur um árið, afturat núverandi inntøku. Eg skal her nevna, at eg í dømi mínum roknaði eina meðal ársinntøku at vera 200.000 kr./ár.

T.v.s. at fullveldisloysingin vil krevja at tann pri-

vati, sum í dag vinnur 200.000 kr. pr. ár., eftir suverenitetin skal vinna 472.000 krónur, fyri at gjalda rokningina fyri mistu ríkisveitingina. Ella rokna um í arbeiðstið, skal arbeida 19 tímar um døgnið, í mun til 8 tímar í dag. At slíkt er niðurbinding av føroyska borgaranum og ikki frælsi, munnu flestu vera samt um.

At hetta ikki bert er eitt seinasta farvæl til vælfærdina, men somuleiðis til flestu føroyingar, ið ikki kunnu liva undir slíkum korum, er eyðsýnt.

Eg meti ikki at nevnda dømi er svart - heldur realistisk.

Men eg skal viðganga at útlitini eru kolasvørt.

Nevnda dømi fær hugsanina um einar fólkátómur Føroyar at vera realistisk.

Marjus Dam,
løgtingslimur
sambandsflokksins

Lesarabrøv

Forfylging

Enn einaferð eydnaðist tað Birgir Sondum at oyðileggja ein 1. deildar dyst, hetta hendi sunnudagin í Runavík. Sami dómari hevur nú í trimum teimum síðstu dystunum sent heili fimm KI leikarar av vøllinum við reyða kortinum, har hann hevur dømt ímóti KI, og ein hevur næstan ikki tal á gulum kortum, sum hesin sami dómari hevur givið sama felag. Einasta ein kann siga um henda mannin er, at hann miðvíst forfylgir KI og átti hetta at fingið fylgir fyri viðkomandi.

Í Runavík var undirritaði og hugdi. Fyrsta kortið kom longu tá ið 9 min. vóru leiktir, bólturin kom í lærið hjá Arnoldi Joensen og dómari Birgir Frispar til NSÍ, Arnold sparkar bóltin til NSÍ, men bleiv revsaður við gula kortinum. Løtu seinni gjørdi ein KIari eitt grovt frispark, har hesin við knoppinum fremst rakti beinið á einum NSÍlari, hesin bleiv liggjandi, men KI-

arin bleiv ikki revsaður og ikki ein gang bleiv frispark dømt (løgdi).

Í seinna hálvleiki, beint tá ið GI hevði javnað í Gøtu, og áskoðarnir róptu út á vøllin í Runavík at nú var 1-1 í Gøtu, bleiv Zoran út-vístur, hetta hendi á miðjum vølli, bólturin sprakk upp í hondina hjá Zoran og bólturin endaði hjá einum NSÍlari, men Birgir Sondum gav Zoran reyða kortið, heilt ófatuligt. Løtu seinni segði liðformaðurin Harley Bertholdsen við dómara, at linjuverjin hevði flaggið uppi, og at nú miðti hann fáa tamarhald á dystinum, men tað skuldi hann ikki sagt, tí hann bleiv revsaður beinanvegin við gula kortinum. Nú gingi 10 min. og Harley fór í eina takling í vinstri síðu, har ein NSÍlari ætlaði sær igjøgnum, bólturin lá ímillum og NSÍlari var um at fara um koll, men hendingin fór víð sær, at Harley fekk reyða kortið og mátti út. Nú vóru KIarnir bara níggju mans og dyst-

urin var oyðilagdur av einum dómara, sum als ikki er sína uppgávu vaksin. Sera spell, at ein dómari skal kunna vera so partiskur og ferð aftaná ferð oyðileggja dystir, har hann miðvíst leggur eftir KI. Teir KI-arar, ið hava fingið reyða kortið frá honum í teimum trimum dystunum eru: Simun Høgnesen, Jan Joensen, Kurt Mørkøre, Zoran og Harley Bertholdsen. Onki lögdi er í tí, at áskoðarar og leikarar eru í øðini inn á dómara, men mín áheitan til áskoðarar og leikarar er, at ikki geva Birgir Sondum møguleika at gera skaðan enn størri, tí tað er tað hann er úti eftir. KI skuldi sent kærur inn til Fótbóltsambandið, tí tað kann ikki vera rætt, at ein dómari skal við miðvisari viðferð leggja eftir KI dyst aftaná dyst.

Simun á Høvdanum

P. S. Annars hevði Birgir Sondum úttalað seg til KI-leikarnar næstseinasta

sunnudag, tá ið KI leikti ímóti TB, at vit síggjast um eina viku og »tá skulu tit fáa at siggja«. Hetta jattaðu KI-leikarnir eftir dystin, tá ið undirritaði tósáði við teir umboð á Dúgvuni. Hvat er meiningin, er tað so galið, at ein dómari skal hótta leikarnar aðrenn dystir, ella hvat vil Birgir Sondum við hasum orðunum? Tí sjón er fyri søgn, at hann fekk tveir KI-leikarar útvístar í Runavík og gav hann KI fleiri gul kort afturat. Heilt ófatuligt, tí eftir mínari meining, átti Birgir Sondum ikki at sloppið at dømt dystir hjá KI í framtíðini, tí hann er partiskur. Tað kann ikki vera rætt, at fimm ymiskir KI-leikarar skulu rekast av vølli í trimum teimum síðstu dystunum, sum Birgir Sondum hevur dømt ímóti KI, men rætt skal vera rætt, av teimum fimm kortunum var eitt reytt komið í ordan, men øll hini kortini hava ikki verið røtt.